

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2006 m. kovo 8 d.

nustatantis, kad 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/17/EB dėl viešųjų pirkimų tvarkos vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose koordinavimo 30 straipsnio 1 dalis taikoma elektros energijos gamybai Anglijoje, Škotijoje ir Velse

(pranešta dokumentu Nr. C(2006) 690)

(autentiškas tik tekstas anglų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

(2006/211/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/17/EB dėl viešųjų pirkimų tvarkos vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose koordinavimo ⁽¹⁾, ypač į jos 30 straipsnio 4 ir 6 dalis,

atsižvelgdama į Jungtinės Karalystės prašymą, pateiktą 2005 m. lapkričio 2 d. elektroniniu paštu, kurį patvirtino 2005 m. lapkričio 8 d. atsiųstas pasirašytas faksas, ir į papildomą informaciją, kurios 2005 m. gruodžio 2 d. paprašė Komisijos personalas elektroniniu paštu ir kurią 2006 m. sausio 12 d. pateikė Jungtinė Karalystė elektroniniu paštu,

atsižvelgdama į nepriklausomos nacionalinės institucijos, t. y. Dujų ir elektros rinkų biuro (OFGEM), išvadas, kad bus išlaikytos Direktyvos 2004/17/EB 30 straipsnio 1 dalies taikymo sąlygos,

kadangi:

(1) Direktyvos 2004/17/EB 30 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad sutartims, reikalingoms vienai iš veiklos rūšių, kurioms taikoma direktyva, užtikrinti, ši direktyva netaikoma, jeigu valstybėje narėje, kurioje ji vykdoma, šią veiklą tiesiogiai veikia konkurencija rinkose, į kurią patekti galimybės yra neribotos. Tiesioginės konkurencijos sąlygos vertinamos remiantis objektyviais kriterijais atsižvelgiant į atitinkamo sektoriaus specifiką. Laikoma,

kad galimybės patekti į rinką yra neribotos, jeigu valstybės narės įgyvendino ir pritaikė atitinkamą Bendrijos aktą konkrečiam sektoriui ar jo daliai atverti. Šie teisės aktai nurodomi Direktyvos 2004/17/EB XI priede, kuriame elektros skyriuje nurodoma 1996 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 96/92/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ⁽²⁾. Direktyvą 96/92/EB pakeitė 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 96/92/EB ⁽³⁾, kurioje reikalaujama dar labiau atverti rinką.

(2) Pagal Direktyvos 2004/17/EB 62 straipsnio 2 dalies 2 punktą tos direktyvos III antraštinė dalis, kurioje nustatomos paslaugų projektų konkursų taisyklės, netaikoma projektų konkursams, organizuojamiems atitinkamoje valstybėje narėje vykdyti veiklą, kuriai direktyvos 30 straipsnio 1 dalies taikymas yra nustatytas Komisijos sprendimu arba kuriai ji taikoma pagal to straipsnio 4 dalies antrą arba trečią pastraipą arba pagal 5 dalies ketvirtą pastraipą.

(3) Jungtinės Karalystės pateiktame prašyme kalbama apie elektros energijos gamybą Anglijoje, Škotijoje ir Velse. Atsižvelgiant į tai, kad rinkos šiose trijose geografinėse zonose yra suvienytos ir kad Jungtinės Karalystės bei kitų Bendrijos regionų tinklų jungtys yra ribotos ⁽⁴⁾, vertinant Direktyvos 2004/17/EB 30 straipsnio 1 dalyje sąlygas, reikėtų laikyti, kad Anglija, Škotija ir Velsas sudaro atitinkamą rinką. Ši išvada atitinka Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui vieną iš išvadų. Vidinės dujų ir elektros rinkos kūrimo pažangos ataskaitoje ⁽⁵⁾ (toliau – 2005 m. ataskaita) sakoma, kad „ekonominiu požiūriu ... elektros ... rinkos ES tebėra nacionalinės“.

(4) Šis vertinimas, kaip ir kiti, pateikti šiame sprendime, skiriamas išimtinai Direktyvai 2004/17/EB ir nepažeidžia konkurencijos taisyklių taikymo.

⁽²⁾ OL L 27, 1997 1 30, p. 20.

⁽³⁾ OL L 176, 2003 7 15, p. 37.

⁽⁴⁾ Maždaug 4 % piko poreikių.

⁽⁵⁾ KOM(2005) 568 galutinis, 2005 11 15.

⁽¹⁾ OL L 134, 2004 4 30, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 2083/2005 (OL L 333, 2005 12 20, p. 28).

- (5) Jungtinė Karalystė įgyvendino ir taikė ne tik Direktyvą 96/92/EB, bet ir Direktyvą 2003/54/EB. Todėl remiantis 30 straipsnio 3 dalies pirmąja pastraipa, reikia laikyti, kad galimybės patekti į rinką yra neribotos.
- (6) Tiesiogines konkurencijos sąlygas reikia vertinti remiantis įvairiais rodikliais, nė vienas jų, *per se*, nėra lemiamas. 2005 m. ataskaitoje Komisija nurodė, kad „daugeliui nacionalinių rinkų būdinga didelė pramonės koncentracija, trukdanti veiksmingai konkurencijai“⁽⁶⁾. Todėl laikoma, kad elektros gamybos požiūriu „vienas konkurencijos nacionalinės rinkose rodiklis yra bendra rinkos dalis, tenkanti trims didžiausiems gamintojams“⁽⁷⁾. Remiantis naujausia turima informacija, bendroji trijų didžiausių gamintojų didmeninės rinkos dalis yra 39 %⁽⁸⁾, o tai yra pakankamai mažas laipsnis, ir jį galima laikyti tiesioginės konkurencijos rodikliu.
- (7) Rodikliu taip pat reikėtų laikyti balansuojančių rinkų veiklą. „Rinkos dalyviui, kurio gamybos portfelis neatitinka pirkėjų savybių, gali pastebėti skirtumą tarp kainos, kuria TSO (perdavimo sistemos operacijų vykdytojas) parduoda nesubalansuotą energiją, ir kainos, kuria jis atpirks perteklinę produkciją. Šias kainas tiesiogiai nustatyti gali TSO reguliatorius; arba gali būti panaudotas rinkos pagrįstas mechanizmas, kai kaina nustatoma remiantis kitų gamintojų pasiūlymais, siekiant reguliuoti tiekėjams arba vartotojams skirtą gamybą ... Smulkiesiems rinkos dalyviams iškyla sunkumų, kai yra didelis skirtumas tarp pirkimo iš TSO kainos ir pardavimo kainos. Tai atsitinka ne vienoje valstybėje narėje ir trukdo vystyti konkurencijai. Didelis skirtumas gali rodyti nepakankamą konkurencijos lygį balansuojančioje rinkoje, kurioje dominuojančią padėtį užima tik vienas arba du gamintojai. Tokie sunkumai dar didesni, kai tinklų vartotojai negali priderinti savo padėties prie tikrojo laiko“⁽⁹⁾. Įvedus Britanijos elektros prekybos ir perdavimo tvarką (BETTA), Anglijoje, Škotijoje ir Velse veikia suvienyta balansuojančioji rinka. Be to, pagrindines jos savybes (kainas lemia rinka, kas pusvalandį uždaromi uždoriai ir palyginti nedidelis kainų skirtumas) reikėtų laikyti tiesioginėmis konkurencijos sąlygomis.
- (8) Atsižvelgiant į svarstomos prekės (elektra) savybes ir į tai, kad yra mažai arba nėra tinkamų pakaitinių prekių arba paslaugų, didesnę reikšmę įgyja kainų konkurencija ir kainų nustatymas vertinant konkurencijos būklę elektros rinkose. Tiekėjų keičiančių pirkėjų skaičius rodo tikrąją kainų konkurenciją ir netiesiogiai yra „natūralus konkurencijos veiksmingumo rodiklis“. Jeigu tiekėjų keičia nedaug pirkėjų, rinka neveikia sklandžiai, nors galima suprasti, kad derybas naudinga pradėti iš naujo su istoriniu tiekėju⁽¹⁰⁾. Be to, „reguliuojamos galutinio vartojimo kainos yra akivaizdžiai lemiamas pirkėjų elgesio veiksnys ... Jeigu kontrolę galima pateisinti pereinamuoju laikotarpiu, ji vis labiau deformuos rinką, kai iškilis investicijų poreikis“⁽¹¹⁾.
- (9) Jungtinėje Karalystėje trijų kategorijų vartotojų – dideli ir labai dideli pramoniniai vartotojai, maži ir vidutiniai pramoniniai vartotojai ir įmonės bei labai mažos įmonės ir namų ūkiai – perėjimas prie kito tiekėjo yra toks: pirmųjų dviejų grupių – daugiau kaip 70 %, paskutiniosios kategorijos⁽¹²⁾ – apie 50 %, o galutinio vartotojo kainų kontrolė buvo panaikinta 2002 m.⁽¹³⁾ Todėl kito tiekėjo parinkimo ir galutinio vartotojo kainų kontrolės prasme padėtis Jungtinėje Karalystėje yra patenkinama, ją galima laikyti tiesioginės konkurencijos sąlygų rodikliu.
- (10) Atsižvelgiant į šiuos rodiklius ir į bendrą šio sektoriaus padėtį Anglijoje, Škotijoje ir Velse – visų pirma mastą, koku tinklai buvo atsieti nuo gamybos ir (arba) tiekimo ir veiksmingą tinklų naudojimo reguliavimą – kuri aiškėja iš Jungtinės Karalystės pateiktos informacijos, 2005 m. ataskaitos ir jos Techninio priedo, laikoma, kad Direktyvos 2004/17/EB 30 straipsnio 1 dalyje nurodytos tiesioginės konkurencijos sąlygos yra išlaikytos gaminant elektros energiją Anglijoje, Škotijoje ir Velse. Kaip minėta 5 konstatuojamojoje dalyje, reikia laikyti, kad patenkinama ir kita galimybės patekti į rinką sąlyga. Todėl Direktyva 2004/17/EB netaikytina, kai susitariantieji subjektai sudaro elektros gamybos sutartis tose geografinėse zonose ar kai jie rengia projektų konkursus tokiais veiklais atlikti.

⁽⁶⁾ Žr. 2005 m. ataskaita, p. 2.

⁽⁷⁾ Žr. 2005 m. ataskaita, p. 7.

⁽⁸⁾ Žr. Komisijos tarnybų darbo dokumentą, 2005 m. ataskaitos techninis priedas, SEK(2005)1448, p. 44, 4.1 lentelė. Toliau – Techninis priedas.

⁽⁹⁾ Techninis priedas, p. 67–68.

⁽¹⁰⁾ 2005 m. ataskaita, p. 9.

⁽¹¹⁾ Techninis priedas, p. 17.

⁽¹²⁾ 2005 m. ataskaita, p. 10.

⁽¹³⁾ Techninis priedas, p. 177.

(11) Šis sprendimas pagrįstas teisine ir faktine padėtimi, buvusia 2005 m. lapkričio mėn., remiantis Jungtinės Karalystės pateikta informacija, 2005 m. ataskaita ir jos Techniniu priedu. Jį galima keisti, jeigu smarkiai pasikeistų teisinė arba faktinė padėtis ir nebūtų patenkinamos Direktyvos 2004/17/EB 30 straipsnio 1 dalyje išdėstytos sąlygos.

(12) Šiame sprendime numatytos priemonės atitinka Viešųjų sutarčių patariamąjį komitetą nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Direktyva 2004/17/EB netaikoma susitariančiųjų šalių teikiams sutartims, jeigu jomis numatoma gaminti elektros energiją Anglijoje, Škotijoje ir Velse.

2 straipsnis

Šis sprendimas pagrįstas teisine ir faktine padėtimi, buvusia 2005 m. lapkričio mėn., remiantis Jungtinės Karalystės pateikta informacija, 2005 m. ataskaita ir jos Techniniu priedu. Jį galima keisti, jeigu smarkiai pasikeistų teisinė arba faktinė padėtis ir nebūtų patenkinamos Direktyvos 2004/17/EB 30 straipsnio 1 dalyje išdėstytos sąlygos.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Jungtinei Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystei.

Priimta Briuselyje, 2006 m. kovo 8 d.

Komisijos vardu
Charlie McCREEVY
Komisijos narys